

NOVELA LESNÍHO ZÁKONA

ÚČINNOST OD 1. 1. 2026

SVOL - Komora soukromých lesů

25. 2. 2026, Zámek Bludov

JUDr. Jan Pinkava, Ph.D.
e-mail: janpinkava@seznam.cz
mobil.: +420 731 187 644

Novela lesního zákona

- Zákon č. **250/2025 Sb.**, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
- Účinnost zákona – rozložena do 4 roků
- Nejobsáhlejší a nejpodstatnější část novelizace **již od 1. 1. 2026**
- Ostatní ustanovení od 1. 1. 2027/2028/2030
- Nejvýznamnější novelizace od přijetí samotného LZ

Cíle novely lesního zákona dle důvodové zprávy

- Zjednodušení a aktualizace P a P vlastníků lesů, posílení vlastnického principu a principu odpovědnosti
- Zefektivnění výkonu státní správy
- Zakotvení NLI
- Úprava činnosti OLH
- Soulad s koncepčními/strategickými dokumenty (ČR/EU) a ostatní legislativou
- Aktualizace nakládání s lesními pozemky ve vlastnictví státu
- Změny výpočtu poplatků za odnětí
- Úprava přestupků
- Aktualizace zmocnění pro finanční nástroje a úprava legislativního rámce pro podpory vlastníkům
- Úprava terminologie a odstranění nepřesností

Vybrané změny pojmového vymezení LZ

- Doplnění termínu **ekosystémové služby** v souvislosti s funkcemi lesa (sjednocení terminologie, současné vnímání lesa)
- Zpřesnění pojmů **obnova** (opětovné zalesnění) x **zalesnění** (vznik nového/prvního lesní porostu)
- Rozšíření **nahodilé těžby**:
 - za účelem zpracování stromů suchých, vyvrácených, nemocných nebo poškozených
 - v rámci regulace invazních nepůvodních druhů podle zákona o ochraně přírody a krajiny , nebo
 - v rámci úředních opatření nebo mimořádných rostlinolékařských opatření přijatých k předcházení šíření nebo k eradikaci škodlivých organismů rostlin podle zákona o rostlinolékařské péči

Vybraná úprava pojmového vymezení LZ

- Změna definice pojmu **mimořádná těžba** (nově všechna těžba, která není těžbou předmýtní úmyslnou, mýtní úmyslnou nebo nahodilou)
- Úprava vymezení přírodních lesních oblastí – nově nemusí být souvislá území
- Nově definice lesního hospodářského celku
- Nově definice objektů a zařízení sloužících hospodaření v lese – lesní cesty, stavby hrazení bystřin a strží, stavby pro úpravu vodního režimu lesních půd (návaznost na stavební právo)

Úprava definice PUPFL

- § 3 odst. 1 pozemky s lesními porosty a plochy, na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy, lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, **nejsou-li širší než 54 m**, a pozemky, na nichž byly lesní porosty dočasně odstraněny na základě rozhodnutí orgánu státní správy lesů podle § 13 odst. 1 tohoto zákona (dále jen „lesní pozemky“),
- § 3 odst. 2 zpevněné lesní cesty, **drobné vodní plochy o rozloze do 2 ha**, ostatní plochy, **semenné sady, lesní školky**, pozemky nad horní hranicí dřevinné vegetace (hole), s výjimkou pozemků zastavěných a jejich příjezdních komunikací, **a lesní loučky, lesní pastviny, políčka a o kusové plochy políčka** pro zvěř, pokud nejsou součástí zemědělského půdního fondu ¹) a jestliže s lesem souvisejí nebo slouží lesnímu hospodářství, (dále jen „jiné pozemky“). ~~U těchto pozemků může orgán státní správy lesů nařídít označení jejich příslušnosti k pozemkům určeným k plnění funkcí lesa.~~
- Nově zavedena **povinnost OSSL zaslat rozhodnutí o PUPFL do katastru nemovitostí** (reaguje na občasné opomenutí vlastníků lesa na změnu skutečností v KN, minimalizace nesouladů)

Změny v kategorizaci lesů

- § 7 - lesy ochranné – nově doplněny i lesy v alpínském vegetačním stupni
- § 8 – lesy zvláštního určení – změna terminologie v reakci na změnu vodního zákona
- LZÚ ze zákona – nově lesy v 1. zónách CHKO, NPP, PP, PR, KP a NKP a také vojenské lesy
- LZÚ na základě rozhodnutí OSSL – požadavek na převažující mimoprodukční funkce a vlastník lesa ve prospěch těchto funkcí hospodaří, nově 2. zóny CHKO, EVL, PO (NATURA 2000) a smluvně chráněná území
- Povinnost OSSL zaslat rozhodnutí o kategorizaci na NLI
- **Pásma ohrožení lesů imisemi byla zrušena** (včetně zmocnění pro vyhlášku), tím pádem pro vlastníky lesů v pásmech ohrožení A a B platí nově povinnost platit daň z nemovitostí
- Ruší se povinnost **oznamovat OSSL nájem, podnájem a výpůjčku lesa kratší 5 let**

Nakládání s lesy ve vlastnictví státu

- Změna týkající se tzv. chatových osad – zavádí se možnost **převodu PUPFL na vlastníky staveb pro rodinnou rekreaci nebo právnickou osobu jimi založenou** (PUPFL dle ÚPD obce jako plocha rekreace, nejméně 3 stavby pro rod. rekreaci vzdálené nejvýše 50m, nepřihlíží se tomu, že jsou odloučené)
- §4a – **povinnost obce realizovat** na převedených pozemcích od státu daný **záměr**, jinak zpětný převod (obdobně např. § 8 zákona o SPÚ a převedení zemědělské půdy), alternativa: požadavek finanční náhrady místo pozemků
- Nově definován **zákaz přenechání hospodaření ve státním lese** (dříve zákaz nájmu státního lesa za účelem hospodaření) – zákaz přenechání státního lesa k užívání a požívání osobě odlišné od PO, které je svěřeno nakládání s tímto lesem
- Existence výjimek: využití státního lesa pro potřeby **výuky SLŠ** nebo vyšších odborných lesnických škol nebo **provozování lesních školek** – návaznost na Koncepti státní lesnické politiky do roku 2035

Odnětí PUPFL

- Odnětí a omezení pro **všechny** nové stavby na PUPFL – musí odpovídat schválené ÚPD (dříve jen stavby pro rekreaci)
- Rozšíření okruhu staveb/objektů, které lze na PUPFL umístit **bez odnětí**, nově se jedná o:
- **stavby za účelem zadržování vody v krajině**, jejichž celková rozloha včetně zatopené plochy nepřesáhne 1 000 m²
- **stavby pro výkon práva myslivosti**, které jsou drobnými stavbami podle stavebního zákona, a objekty a zařízení sloužící hospodaření v lese (do 30 m² zastavěné plochy a do 5m výšky bez podsklepení)
- **stožáry nadzemních vedení**, pokud v jednotlivých případech nejde o zastavěnou plochu větší než 500 m²

Poplatky za odnětí PUPFL

- Platba poplatku ve výši stanovené přílohou LZ
- Rozhoduje OSSL po zahájení realizace odnětí (pokud je odnětí prováděno po etapách, tak se rozhoduje o poplatcích samostatně po zahájení každé jednotlivé etapy)
- Poplatek se nepředepisuje, jde-li o odnětí:
 - pozemků souvisejících s výstavbou~~výstavbu~~ objektů a zařízení sloužících hospodaření v lese a staveb pro výkon práva myslivosti
 - pro výstavbu objektů a zařízení potřebných pro čištění odpadních vod
 - pro výstavbu objektů a zařízení potřebných pro jímání a výrobu pitné vody
 - pro realizaci záměrů sloužících zadržování vody v krajině nebo zlepšení dostupnosti vody pro potřeby hašení lesních požárů
- Zároveň se nepředpisuje, pokud je nižší než 1000,- Kč u TO a 500,- Kč/kalendářní rok u DO

Změna výpočtu poplatků za odnětí PUPFL

- Nový způsob výpočtu poplatku v příloze č. 1 lesního zákona
- Výše základního poplatku činí **39.000,- Kč/ha**
- Koeficienty: **K1 činí 0,40** (ochrana vodních, léčivých a minerálních zdrojů), **K2 činí 0,50** (zvýšené poskytování regulačních a přírodoochranných služeb) a **K3 činí 0,35** (pro zvýšené poskytování kulturních ekosystémových služeb)
- Základní poplatek = ZP, poplatek za trvalé odnětí = PTO, poplatek pro dočasné odnětí = PDO
- Dočasné odnětí: **$PDO = ZP \times (1+K1+K2+K3)$** , tj. minimálně 39.000,- Kč/ha/rok, maximálně 87.750,- Kč/ha/rok
- Trvalé odnětí: **$PTO = 50 \times PDO$** , tj. minimálně 1.950.000,- Kč/ha, maximálně 4.387.500,- Kč/ha

Změny v obecném užívání lesů a zákazových činnostech

- Každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest. Při tom je povinen les nepoškozovat, nenarušovat lesní prostředí a dbát **pokynů vlastníka** ; ~~popřípadě nájemce~~ lesa ~~a jeho zaměstnanců~~.
- pohybovat se mimo lesní cesty a vyznačené trasy jinak než pěšky~~jezdit na kole, na koni, na lyžích nebo na saních,~~
- poškozovat upravenou lyžařskou trasu~~pást dobytek, umožňovat výběh hospodářským zvířatům a průhon dobytka lesními porosty,~~ **(pozn. nevztahuje se na vlastníka lesa při hospodaření v lese!)**
- Zrušení zákazu pastvy a přijetí samostatného ustanovení o pastvě v lese (36a LZ)
- Doplnění ustanovení, že zákazy se nevztahují nejen na činnosti prováděné v lesích, ale i **na realizaci opatření nutných k požární ochraně lesa podle právního předpisu upravujícího požární ochranu**
- Povinnost provozovatele motorového vozidla dle odst. 8 – provozovatel motorového vozidla je povinen zajistit, aby při užití motorového vozidla nebyl porušen některý ze zákazů podle odst. 1 písm. g) („*jezdit a stát s motorovými vozidly*“) - dříve obcházení s odkazem na osobu blízkou – teď **nově odpovědnost za přestupek u provozovatele vozidla, pokud se neprokáže zavinění řidiče**

Pastva v lese

- Provádět **pastvu nebo výběh hospodářských zvířat v lese nebo jejich průhon** lesními porosty (dále jen „pastva v lese“) je možné **pouze po předchozím písemném souhlasu vlastníka lesa**.
- Při pastvě v lese **nesmí docházet k omezování práva vstupu do lesa**.
- Ten, kdo provádí pastvu v lese, je povinen zajistit, aby při pastvě v lese **nedocházelo ke škodám na lesních porostech a k narušování půdního krytu a vodního režimu** ohrožujícím plnění funkcí lesa. Pokud na lesních pozemcích probíhá pastva v lese, má se za to, že **případné škody na lesních pozemcích nebo na lesních porostech nezpůsobila zvěř**.
- Tj. **vyvratitelná právní domněnka, že na lesních pozemcích, kde probíhala pastva, škodu nezpůsobila zvěř**

Pořádání hromadných sportovních, kulturních nebo jiných společenských akcí

- **Pouze s písemným souhlasem** vlastníka
- Pořadatel musí oznámit **nejpozději 30 dnů před konáním** akce příslušnému ORP/KRÚ
- Musí doložit kromě jiného i písemnou formou uvedené souhlasy vlastníků
- Předpoklad hromadného výskytu osob koncentrovaného na daném místě, který se vymyká běžnému návštěvnickému režimu lesa

Náhrady za poškození lesa

- Ministerstvo v dohodě s Ministerstvem financí stanoví právním předpisem způsob výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích, lesní produkci a hospodaření vlastníků lesů.
- Vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu újmy nebo škody způsobené v lesích
- Začlenění nových druhů škod, které vlastníkům objektivně vznikají
- Dle DZ se jedná např. o okrajové škody na lesních porostech vznikající otevřením porostních stěn při přetnutí lesa liniovými stavbami, škoda ze snížených čistých výnosů v důsledku ztráty pracovních příjmů při trvalém odnětí nebo trvalém omezení lesních pozemků, škody při těžbě a prodeji dřeva v nevhodný okamžik, škody při zhoršené sortimentaci surového dříví, škody při částečném nebo úplném omezení, zužitkování lesních těžebních zbytků.

Typologický systém lesů

- Zavedena chybějící samostatná úprava lesnické typologie sloužící pro klasifikaci a vyhodnocování základních ekologických podmínek lesů
- Vytváří **předpoklad pro vhodné lesnické hospodaření**
- Zařazování pozemků do typologického systému provádí **NLI**
- Závazné **jak pro vlastníka lesa, tak zpracovatele OPRL, LHP a LHP**
- Podrobnosti – viz vyhláška

Změny v lesnickém plánování

- **Novela vypouští modřín opadavý z procesu jeho posuzování jako nepůvodní dřeviny, a to jak na úrovni OPRL, tak při tvorbě LHP**
- Pracuje se již se zavedeným pojmem lesní hospodářský celek
- Důležitá změna u LHP – závazná ustanovení – u nestátních vlastníků **pouze maximální celková výše těžeb** (dříve i minimální podíl MZD)
- U státních lesů platí **maximální celková výše těžeb, minimální podíl MZD při obnově a minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku**
- Novela zachovává povinnosti zpracovat LHP pro lesní majetky s výměrou nad 50 ha, ale **ruší povinnost zpracovat plány pro drobné státní lesy pod 50 ha**

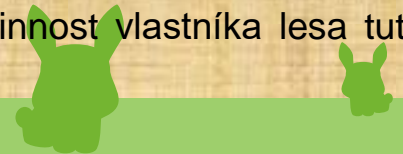
Změny v lesnickém plánování

- Novela přinesla podrobnou úpravu řízení před schválením plánu, řízení při schvalování plánu a řízení o povolení změny plánu
- V případě změn podmínek vyvolávající nutnost změny závazného ustanovení plánu - povinnost navrhnout změnu LHP
- Zkrácení doby platnosti plánu – možné při významné změně přírodních a hospodářských podmínek
- Možnost dotčených osob/orgánů podávat **připomínky**
- Změny u LHO – odpadají závazná ustanovení LHO a protokolární předání LHO (od 1. 1. 2027)
- LHE – povinnost všech vlastníků vést LHE o provedené obnově lesa, subjekty hospodařící podle LHP evidují plnění závazných ustanovení LHP, nově Informační systém LHE (vede NLI)

Vybrané změny LZ při hospodaření v lesích

- Zákaz snižovat úmyslnou těžbou zápoj porostní skupiny pod **6 desetin plného zápoje**
- **Možnost použití reprodukčního materiálu z vlastních zdrojů pro vybrané lesní dřeviny (SM, BO, MD)**, při dodržení pravidel přenosu RM, s výjimkou dřevin fenotypové třídy D (§29 odst. 6)
- Prodloužení lhůty pro obnovu holin na **5 let(ze 2 let) a zajištění na 10 let (z 5 let)**
- Novela ruší možnost udělení výjimky z velikosti či šíře holé seče na přirozených lužních stanovištích (nově max. 1ha)
- Holá seč v lesních porostech ve tvaru nízkého nebo středního lesa a při předčasné obnově lesních porostů mladších 40 let do 1ha bez omezení její šíře
- Zavádí se odpovědnost pro **subjekty vlastníci vytěžené dřevo** (pokud se odlišují od vlastníka lesa), jsou **odpovědní** za porušení § 32 odst.1, 3 (opatření k ochraně lesa – asanační opatření, protipožární opatření apod.)
- Nově povinnost předem oznámit OSSL vznik holiny nahodilou těžbou **o výměře větší než 1ha** (dříve 0,2ha)
- Pokud dojde zpracováním nahodilé těžby k **překročení celkové výše těžeb**, povinnost vlastníka lesa tuto skutečnost oznámit OSSL do 15 dnů, kdy k tomuto překročení došlo

Vybrané změny LZ při hospodaření v lesích

- Nově snížena hranice pro zákaz provádění myšlné těžby z 80 let na 60 let
- Vlastníci hospodařící bez schváleného LHP provádějící těžbu **překračující 50 m³** na daný majetek za kalendářní rok - potřebují písemné vyjádření OLH a jeho součinnost (dříve nad 3 m³/ha).
- Vlastník hospodařící podle návrhu plánu LHP (předané, ale neschválené LHP) může provést těžbu **nejvýše o objemu 8 m³/ha/rok** (více jen se souhlasem OSSL)
- Další specifika týkající se lesní dopravy (zákaz ohrožení plnění funkcí lesa při stavbě infrastruktury), meliorace a hrazení bystřin v lesích (prevence vzniku a působení eroze, zmocnění k vydání vyhlášky k úhradě nákladů na opatření ve veřejném zájmu)
- Při hospodaření v ochranných lesích a lesích zvláštního určení právo žádat náhradu újmy spojené s hospodařením za opatření provedená ve veřejném zájmu (vyjma případu, že opatření byla nařízena na základě žádosti vlastníka lesa)
- Novelizace úpravy činnosti OLH – nově **povinnost sledovat škody zvěří a pastvou**, součinnost při těžbě nad 50 m³, pravidelné vzdělávání OLH apod.

Ekosystémové služby lesů (od 1. 1. 2027)

Platba za ekosystémové služby lesů

- (1) Stát podporuje ekosystémové služby lesů podmíněné **prováděním opatření na podporu poutání uhlíku a současně biologické rozmanitosti v lesích.**
- (2) Platbu za ekosystémové služby lesů poskytuje
 - a) Ministerstvo obrany, jde-li o vojenské lesy,
 - b) Ministerstvo životního prostředí, jde-li o lesy na území národních parků a jejich ochranných pásem, a
 - c) ministerstvo, jde-li o ostatní lesy.
- (3) Podmínky poskytování platby za ekosystémové služby lesů stanoví **vláda nařízením.**

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Jan Pinkava
Rodinný lesní statek - Luká

